

Sur du planedoj Romano en du libroj

Kurd Laßwitz

Unue eldoniĝis en 1897
Elgermanigis Thomas Würfel en 2014
laŭ licenco CC BY-NC-SA 4.0

Parto I.

Unua libro

1a ĉapitro

Ĉe la norda poluso

Serpento ĉasas super la glacion. En giganta longeco etendiĝinte ĝi trenas sian maldikan korpon kiel furioze antaŭen. Per rapidtrajnrapiĉeco ĝi saltas de glaciero al glaciero, la oscedanta fendo ne haltigas ĝin, nun ĝi naĝas trans la malferman akvon de marbranco kaj facilmove glitas trans la tie kaj ĉi tie balanciĝantajn glaciinsulojn. Ĝi glitas sur la bordon, nehaltigeble en rektan direkton, rekte norden, renkonte al la montaro, kiu leviĝas ĉe la horizonto. Iras trans la glaĉerojn al al malhela rokaĵo, kiu baŭmas supren de meze inter la glaciamasoj, kovrita de vastaj makuloj de brunetaj likenoj. Denove la serpento rapidegas malsupren en valon. Inter du ŝtonegoj kreskas verde kaj flavete; okzaloj kaj saksifragoj ornamas la grundon, la malabundaj folioj de salikarbusto disiĝas sub la bato de la per rapidegeco trairanta serpentokorpo. Hastante soleca neĝemberizo fuĝas; ektiminte kaj grumblante leviĝas el sia dormeto polusa urso, al kiu la serpento ĵus tuŝetis la vilan felon.

La serpento ne zorgas pri tio; dum sia vosto ĉasas super la nordan somerpejzaĝon, ĝi levas sian kapon alte supren en la aeron, renkonte al la suno. Estas mallonge post noktomezo, ĵus komenciĝis la deknaua de aŭgusto.

Oblikve falas la radioj de la sunglobo sur la deklivojn de la montaro, kiu per la influo de la jam monatojn daŭrinta tago kovriĝis de abunda plantokreskaĵo. Malantaŭ tiuj altaĵoj kuŝas la norda poluso de la terglobo. Renkonte al ĝi rapidegas la serpento. Sed kie estas la kapo de la hastanta monstro? Oni ne vidas ĝin. Ĝia maldika korpo svenas en la aero, kiu kuŝas klare kaj travideble super la polusa pejzaĝo. Ja kia stranga aperaĵo? Ĉiam antaŭe de la serpento ŝvebas rondeta korpo origita de la suno. Estas granda aerostato. La fajna silko rigide ŝvelas per la premo de la hidrogena gaso, kiu plenigas ĝin. Je la alteco de tricent metroj super la grundo forta, konstante blovanta suda vento pelas la aerostaton al la nordo. La serpento ja estas la trenkablo de tiu aerostato, kiu alproksimiĝas per favora veturado al la delonge sopirita celo, la norda poluso de la tero. Posttirite sur la grundo, ĝi regulas la flugon de la aerostato. Se tiu plialtiĝas, ĝi malhelpas tiun per sia pezo, kiun tiu devas kunlevi; se tiu malplialtiĝas, ĝi malplipezigas tiun, etendante sur la tero per pli granda longeco. Ĝia froto sur la grundo kaŭzas reziston kaj ebligas per tio al la aerostatistoj devii de la ventodirekto ĝis certa grado per rigi velon.

Sed nun la velo estas brajlita. La vento blovas tiel favore rekte de la sudo, kiel la aŭdaciaj nordpolusveturantoj nur povas deziri. Longe ili estis atendintaj la ekblovon de la suda vento ĉe la norda bordo de Svalbardo. La polusa somero jam kliniĝas al sia fino, kaj ili timis devi turniĝi sensukcese kiel la aŭdaca svedo Andrée ĉe lia

unua provo. Tiam finfine, la 17an de aŭgusto ekblovis la suda vento. La plenigita aerostato leviĝis en la aerojn; dum du tagoj ili estis trapasintaj mil kilometrojn en rekte nordan direkton. La de Nansen malkovrita norda oceano estis transflugita kaj nova lando atingita, kiu troviĝis ĉi tie tute kontraŭ atendo de la geografoj. Jam la Supan-kabo sur Andrée-lando malaperis de iliaj rigardoj. Baldaŭ devis decidiĝi, ĉu la du ekspedicioj, unu farita en aerostato, la alia per glitveturiloj, vere atingis la poluson mem, kiel iliaj gvidantoj opiniis. Pro la necerteco difini pozicion en tiuj latitudoj estiĝis duboj pri tio, la eligardo de la aerostato estis malklarigita pro nebulo, al la glitveturila ekspedicio mankis pli vasta superrigardo. Nun ekipiĝas per la rimedoj de riĉa privatulo, la astronomo Friedrich Ell, germana ekspedicio, kiuj ankoraŭfoje esploru la poluson pere de aerostato.

Kompreneble, oni estis utiligintaj la spertojn de la pasintaj ekspedicioj. De la internacia asocio por polusa esplorado propra sekcio por scienca aerostatirado estis fondita. Nome oni estis perfektiginta la uzadon de trenkablo kaj trovinta almenaŭ preskaŭ rimedon por stiri, kiel la velŝipo havas ĝin per la rezisto de la akvo. Oni estis konstruinta metalcilindron, en kiuj oni kunportis ĝis 250 atmosferoj kunpremitan hidrogenon, por anstataŭi okazintan gasperdon ĉe daŭraj veturadoj. Oni estis doninta formon al la korbo, kiu permesis fermi ĝin laŭ bezono kontraŭ la ekstera aero. La nova aerostato 'Poluso' estis ekipita kun ĉiuj tiuj progresintaj instalaĵoj. Krome, granda paraŝuto pendis sub la korbo por savo en ekstremkazo. Sub speco de selo, kiu garantiis sekuran sidon, korbo de provianto estis fiksita.

La direktoro de la sekcio por scienca aerostatirado, Hugo Torm, mem estis entrepreninta la gvidon de la ekspedicio. La astronomo Grunthe kaj la naturesploristo Josef Saltner akompanis lin. Saltner rigardis la horloĝon kaj barometron, premis la momentobturatoron de la fotografa aparato kaj notis la horon kaj la aeropremon.

"Tiun ĉi regionon ni feliĉe havas en la poŝo", li murmuris. Tiam li vaste disetendis la en altajn feltobotojn metitajn piedojn, kiel la limigita spaco de la korbo permesis, bonhumore palpebrumis kaj diris: "Sinjoroj, mi estas terure laca. Ĉu oni ne povus dormeti nun? Kion vi pensas, kapitano?"

"Faru tion", Torm respondis, "Estas via vico. Sed rapidu. Se ni tenos tiun venton ankoraŭ dum tri horoj —"

Li interrompis sin por fari la necesajn registrojn.

"Veku min nepre, tuj kiam ni — estos ĉe la poluso —"

Saltner parolis kun fermitaj okuloj, kaj je la lasta vorto li jam milde estis ekdormetinta.

"Estas enorma bonŝanco, kiun ni havas", komencis Torm. "Ni alflugas laŭ la vera senco de la vorto al la celo. Mi notis por la lastaj kvin minutoj denove 3,9 kilometrojn. Ĉu vi povus provi pli ekzaktan difinon, kie ni estas?"

"Eblos", Grunthe respondis, ekprenante la sekstanton. "La aerostato veturas tre trankvile, kaj ni havas la lokan horon sufiĉe certe. Ni havis la plej malaltan pozicion de suno antaŭ unu horo kaj 26 minutoj." Li mezuris la altecon de la suno kun plej granda akurateco. Poste li kalkulis iom da tempo.

En perfekta silento kuŝis la pejzaĝo, super kiun la aereostatistoj rapidegis. Vasta altebenaĵo, kovrita de musko kaj likenoj, tie kaj ĉi tie intermiksitaj kun akvoflako, formis la bazon de la montaro, al kiu la aerostato rapide alproksimiĝis. Oni aŭdis nenion krom la tiktako de la horloĝomekanismo, de tempo al tempo la konstantan

ronronon de la aspiracia termometro, inter tio la komfortan spiradon de la dormetanta Saltner. Estis ja pli agrabla polusveturado ol tiri la malrapidajn glitveturilojn kun duone malsatmortintaj hundoj trans la glaciruinaĵojn. Grunthe suprenrigardis de sia kalkulado.

“Kiun latitudon vi havas el la kalkulado de la trapasita vojo?” li demandis al Torm.

“Okdek ok gradoj kvindek – kvindek unu minutoj”, tiu respondis.

“Ni estas pli fora.”

Grunthe paŭzis, reviziant ankoraŭfoje mallonge la kalkuladon. Tiam li diris konsiderante, sed per la sama konstanteco de la voĉo:

“Okdek naŭ gradoj 12 minutoj.”

“Ne eblas!”

“Tute certe”, Grunthe respondis kaj entiris la lipojn tiel, kiel lia buŝo aspektas sub la maldikaj lipharoj kiel pensostreketo. Tio estis la signo, ke neniuj perforto kapablu ŝanĝi iom de la neskuebla eldiro de Grunthe.

“Tiam ni havas ne pli ol 90 kilometrojn ĝis la poluso”, Torm vokis vigle.

“Okdek naŭ kaj duonon”, Grunthe diris.

“Do ni estos tie post du horoj”

“Post unu horo kaj 52 minutoj”, Grunthe korektis neskueble, “nome se la vento daŭros kun la sama rapideco.”

“Jes – se”, tiel Torm vokis vigle. “Ankoraŭ nur du horojn, Dio donu!”

“Tuj kiam ni preterpasos tiun montokreston, ni vidos la poluson.”

“Vi pravas, doktoro! Ni vidos la poluson – ĉu ni ankaŭ atingos ĝin?”

“Kial ne?” Grunthe demandis.

“Ni devas atendi.”

“Tie – tie – rigardu – la belegan randon de la glaĉero”, Torm vokis.

“Ni flugas rekte renkonte al ĝi; ĉu ni ne devas plialtiĝi?” Grunthe demandis.

“Certe, ni devas superflugi tie. Atentu! Fortranĉu!”

Du sakoj da balasto falis malsupren. La aerostato ekrapidegis supren.

“Kiel la distanco trompas”, Torm diris, “Mi taksintus la muron pli malproksima – ankoraŭ ne sufiĉas. Ni devas oferi pli.”

Li fortranĉis plian sakon.

“Ni ne rajtas veni en la gorĝon”, li klarigis, “neniu homo scias, en kiajn kirlojn ni venos tie. Sed kio estas tio? Ĉu la aerostato ne plialtiĝas? Helpas nenio – eĉ pli devas eksteriĝi!”

Nigra muro, kiu dividas la glaĉeron en du partojn, leviĝas ĵus antaŭ ili. La aerostato ŝvebis en timiga proksimeco. Kun tima atendo la du viroj observis la flugon de sia aerostato. La suda vento nun estis, je ilia bonŝanco, ĉi tie en la rekta proksimeco de la montoj pli malforta, alie ili jam estus ĵetigitaj kontraŭ la rokoj. La balono nun troviĝis en la ombro de la montoj; la gaso malvarmiĝis. La temperaturo rapide malgrandiĝis sub la frostopunkto. Torm pripensis, ĉu li rajtus elĵeti pli da balasto. Kion li perdis nun da balasto, tion li tiam devos foroferi da gaso por malplialtigi la aerostaton denove, kaj la gaso estis lia plej granda trezoro, la rimedo, kiu portu lin for de la regiono de la terura nordo. Li ja ne sciis tion, kio atendis lin malantaŭ la montoj. Sed la aerostato plialtiĝis tro malrapide. Tiam – flankaj fluoj movas ĝin – la radioj de la suno, kiu rigardas trans la selon de la glaĉero, trafas ĝin denove – la gaso

plivastiĝas, la aerostato plialtiĝas – pli kaj pli malsupren malleviĝas la glaciamasoj sub ĝi. –

“Hura!” krias la du aerostatistoj kiel el unu buŝo.

“Kio okazas?” Saltner eldormetiĝas.

“Ĉu ni ĉeestas?”

“Ĉu vi volas vidi la nordan poluson?”

“Kie? Kie?” Tuj Saltner ekstaris.

“Ve, estas malvarme”, li vokis.

“Ni plialtiĝis pli ol 500 metrojn”, Torm respondis.

Saltner kovris sin per sia peltito, kion la aliaj estis farintaj jam antaŭe.

“Ni estas preskaŭ je la sama alteco kiel la kresto de la montaro. Tuj kiam ni povas rigardi trans ĝin, devas kuŝi antaŭ ni, ĉirkaŭ 50 kilometrojn norden, la loko –”

“Kie al terakso ŝmiriĝas!” Saltner vokis. “Mi estas diable scivolema. Nu, la ĉampanon ni ne devas unue malvarmigi.”

La tri viroj staris, sin firmitenante ĉe la kablaro, en la nacelo. Senpacience ili rigardis ĉiun momenton, kiun la manipulado de la aerostato kaj la registrado de la instrumentoj lasis al ili, tra siaj binokloj norden, renkonte al la suno, kiu nur iomete estis flankenpaŝinta orienten. Iom post iom la montosuproj malleviĝis sub ili – plia larĝa montokresto malhelpis ilian elrigardon – la aerostato glitis nun denove en la alteco de la kresto, la trenkablo frotumis – plia larĝa baseno estis superflugenda, tiam la sopirita celo devis kuŝi antaŭ ili. La aerostato nun troviĝas proksimume en la mezo de la baseno, ne pli ol 100 metrojn super ĝia grundo, kaj la kontraŭa valmuro ankoraŭ blokis la elrigardon. La vento estis iomete malpli vigla, sed ankoraŭ suda, kaj la aerostato plialtiĝis laŭ la ebena altaĵo de la glacikampo.

Nun unuopaj blankaj montopintoj en granda malproksimeco malantaŭ la proksima horizonto de la kontraŭa glacimuro estiĝis videblaj, la aerostaristoj troviĝis je sama alteco kun la lasta barilo, kiu limigas ilian rigardon. La montosuproj pliiĝis, ili formis montoĉenon..

“Tiuoj montoj jam kuŝas malantaŭ la poluso”. Grunthe diris, sed ĉi-foje lia voĉo ja tremis pro ekscito. Forte li kunpremis siajn lipojn al rekta linio.

Plue la aerostato plialtiĝis – malhele koloritaj montaroj aperis sub la neĝosuproj, ruĝete kaj brunete briletante, – nun la aerostato atingis la altaĵon kaj ŝvebis super profunda abismo – la trenkablo rapidiĝis malsupren, kaj la aerostato tuj malplialtiĝis kelkajn cent metrojn – tiam ĝi svingiĝis ankoraŭfoje supren kaj malsupren – tiu subita svingo de la aerostato plene okupis la atenton de la aerostatistoj – ili vidis sub si, profunde malsupre sovaĝan ĥaoson de klifoj, rokruiĵoj kaj glaciblokoj, post si la krute rompitan muron, sur kiu la distordita ombro de la aerostato svingiĝis supren kaj malsupren – la instrumentoj estis registrendaj, kaj nur nun ili povis rigardi antaŭen, antaŭen kaj norden – aŭ ĉu eble jam estis suden?

Saltner estis la unua, kiu rigardis antaŭen. Sed li diris nenion, kun longe eletendita fajfo li blovis sian spiron el siaj akrigitaj lipoj.

“La maro!” Torm vokis.

“Saluton!” nun Saltner diris. “La maljuna Petermann ja pravus finfine, sed nur iom. Malferma polusa maro ĝi ja estas, sed nur ne oni devas vanti pri tio.”

“Enlanda maro, baseno, almenaŭ, ĉirkaŭ mil kvadratajn kilometrojn mi taksas”, Grunthe diris. “Proksimume same granda kiel la Konstanca Lago. Sed kiu povas

scii, kio forkigaŝas tie fore kiel fjordoj kaj kanaloj. Kaj ankaŭ la baseno mem estas dividita de diversaj insulo je branĉoj.”

“Kiu alvenas tie malsupre piede aŭ ŝipe, tiu devas peni decidi, ĉu la maro kuŝas en la lando aŭ la lando en la maro”, Saltner diris. “Bone, ke estas pli komforte por ni.”

“Certe”, Torm opiniis, “eblas, ke ni havas parton de la malferma maro antaŭ ni, kvankam de ĉi tie ŝajnas, ke la montoj ĉirkaŭas la akvon de ĉiuj flankoj. Ni ja vidos. Sed antaŭ ĉiuj aferoj, kion ni faru? Ni devis plialtiĝi kontraŭ atendo tiom alten, ke ni nun perdus tre multe da gaso, se ni volus malsupreniri, sed aliflanke ni devos denove plialtiĝi trans la montojn tie. Estas malfacila demando. Sed ni havas ankoraŭ tempon pripensi tion, ĉar la aerostato moviĝas nun nur malrapide.”

“Kaj tiun okazon ni volas utiligi por laŭmerite saluti la nordan poluson”, Saltner vokis. Kun tiuj vortoj li eltiris botelujon, el kiu la koloj de tri boteloj da ĉampano elstaris invitante.

“Pri tio mi ja scias nenion”, Torm diris demandante.

“Tio estas donaco de sinjorino Isma. Vidu, estas skribita sur ĝi: ‘Malfermendas ĉe la poluso. Pezas kvar kilogramojn.’”

Torm ridis. “Mi ja pensis tion”, li diris, “ke mia edzino enkontrabandus ion, kio rompas la ekspediciajn regulojn.”

“Sed estas ja belega penso de via edzino, festi sin ĉe la norda poluso per ĉampano”, Saltner respondis. “Unue por si mem, ĉar tio estas io, kio ĝis nun neniam okazis; vi devas konfesi tion, oni ĉi tie ĝis nun neniam lasis damojn vivi. Kaj due por ni, tion vi devas ankaŭ konfesi; estas tre rave trinki la ŝaŭmvinon en tiu malvarmejo je la bonfarto de nia komandantino. Kaj trie, ĉu ne estas simple prijubileble vidi la tragikan vizaĝon de nia astronomo? Ĉar ĉampanon li principe ne trinkas, kaj li principe ne trinkas je la sano de inaj estaĵoj; sed ĉar li sur la norda poluso principe devas kaj volas aliĝi al tosto, li troviĝas en konflikto de la principoj, el kiu elveni estos diable malfacile por li.”

“Al tio mi povus respondi tre multe”, diris Grunthe. “Ekzemple, ke ni ankoraŭ tute ne scias, kie la norda poluso fakte kuŝas.”

“Ja prave”, Torm interrompis lin, “sed pro tio ni devas festi la momenton, en kiu ni estas certaj havi ĝin la unuan fojon en nia vidkampo. Ĉu vi konfesos tion?”

“Nu, jes”, Grunthe diris, kaj eta subrideto glitis trans liajn trajtojn. “Mi supozas, ke ni estus ĉe la poluso. Tiel mi povas tosti kun vi, aŭ ankaŭ ne, tute tiel, kiel mi volas, sen veni en konflikton kun iuj principoj.”

“Kial?” Saltner demandis,

“La poluso estas punkto de malkonstanteco. Principoj estas maksimumoj, kiuj validas laŭ la premiso, ke la kondiĉoj ekzistas, por kiuj ili estas postulitaj, antaŭ ĉio la konstanteco de la loko- kaj tempodifinoj. Ĉe la poluso ĉiuj kondiĉoj estas neniigitaj. Ĉie tie ne ekzistas ĉielaj direktoj, ĉiuj direktoj povas esti nomumitaj kiel nordo, sudo, oriento aŭ okcidento. Ĉi tie ankaŭ ne ekzistas horo; ĉiuj horoj, nokto, mateno, tagmezo kaj verspero ekzistas samtempe. Ĉi tie do validas ĉiuj principoj kune aŭ tute neniuj. La kompleta indiferenteca punkto de ĉiuj difinoj estas atingita, la idealo de la senpartieco.”

“Brave”, Saltner vokis, intertempe la trinkujojn el aluminio per la bobelanta vino pleniginte. “Vivu sinjorino Isma Torm, nia favorkora donacantino!”

Saltner kaj Torm levis siajn trinkujojn. Grunthe premfermis la lipojn kaj tenis, fiksrigardante rekte antaŭen, sian trinkujon senmove antaŭ si, pasive lasante okazi, ke la aliaj tuŝis ĝin per siaj trinkujoj. Nun vokis Torm: “Vivu la norda poluso!”

Tiam ankaŭ Grunthe vigle kunpuŝis sian trinkujon kun tiuj de la aliaj kaj aldonis: “Vivu la homaro!”

Ili trinkis kaj Saltner vokis:

“La tosto de Grunthe estas tiom ĝenerala, ke unu trinkujo ne povas sufiĉi.” Kaj li enverŝis ankoraŭfoje.

Intertempe la aerostato drivis renkonte al la enlanda maro, kiu malkovrigis nun ĉiam pli klare al la mirantaj rigardoj de la vojaĝantoj. De la bazo de la krute falanta rokmuro de la montaro la tereno iom post iom mallevigis, certe ankoraŭ distancon de kelkaj dudek kilometroj, renkonte al la bordo. Sed la pejzaĝo nun montris tute alian fizionomion. La sovaĝa glaĉera naturo estis malaperinta, verdaj montherbejoj tiriĝis, nur kovritaj de unuopaj ŝtonruinaĵoj tie kaj ĉi tie, per lanta kliniĝo renkonte al la akvo. Oni kredis rigardi en belegan alpan valon, en kies mezo blua montolago disvastiĝis. Ĉe la transa, fora bordo, kiu ja svenis en malklara krepusko, kontraŭe ŝajnis denove regi kruta falo de roko kaj glacio, nuba muro ja tiriĝis supren tie super la montoj. La plej okulfrapanta en la tuta scenaranĝo estis la rigardo de unu el la insuloj, kiuj multnombre kaj en malegalaj formoj kuŝis en la baseno, ĝis kies bordo la aerostato nun estis alŝvebinta. Ĝi estis pli malgranda ol la plimulto de la ceteraj insuloj. Sed iliaj formoj estis tiom perfekte regulaj, ke ŝajnis dubinde, ĉu oni havis formadon de la naturo antaŭ si. La per likenoj vestitaj rokruinaĵoj, kiuj kovris la aliajn insulojn, mankis ĉi tie komplete.

La esploristoj eble estis ankoraŭ ĉirkaŭ dek du kilometrojn for de la enigma insulo, kiun ili explore rigardis per siaj binokloj, kiam Torm turnis sin al Grunthe.

“Bonvolu diri al ni vian opinion. Ĉu ni povas efektive difini, kie ni troviĝas? Mi devas konfesi, ke mi ĉe la transiro de la montaro kaj la rapida altoŝanĝo ne estis kapabla sekvi la unuopajn landmarkojn.”

“Mi faris”, Grunthe respondis, “kelkajn biradojn, sed por certa difino ili ne plu sufiĉas. Ankaŭ la metodo el la registrado de la sunalteco nun ne estas utiligebla, ĉar ni ne plu estas kapablaj, difini la horon eĉ nur kun iom da certeco.. Ni tute perdis la ĉielajn direktojn. La kompasoj ja estas tre malfidindaj ĉi tie en la nordo. Ĉiukaze ne estas tute proksima de la poluso, kie ĉiuj meridianoj kuŝas tiom malproksime, ke devio de unu kilometro dekstren aŭ maldekstren signifas tempodiferencon de unu horo aŭ pli. Se nia aerostato deviis de la nord-sud-direkto eble de la transiro de la montaro kvin aŭ ses kilometrojn, kio facile povas esti, estas nun ne, kiel ni supozas, la tria horo matene la 19an de aŭgusto, sed eble jam tagmezo, aŭ, se ni deviis okcidenten, ni do revenis en la hieraŭan tagon kaj estas eble nur la 18a de aŭgusto vespere.”

“Tio estus la diablo”, Saltner vokis. “Tion kaŭzas la daŭra sunbrilo ĉe la poluso! Nun mi povas denove alglui la folion de hieraŭ al mia deŝirkalendaro.”

“Ja eblas!” Grunthe ridetis. “Supozu, ke vi promenas ĉirkaŭ la nordan poluson en distanco de cent metroj de la poluso, tiel vi komforte ĉirkaŭiris la poluson dum kvin minutoj kaj transpasis ĉiujn 360 meridianojn; do vi trairis dum kvin minutoj ĉiujn horojn de la tago. Se vi ĉirkaŭiras okcidenten kaj vi volas koni la ĝustan horon de ĉiu meridianoj, vi devus malfruigi vian horloĝon sur ĉiu meridianoj je 4 minutoj, ke vi

reiras post la menciitaj kvin minutoj plenan tagon, kaj se vi tiamaniere ĉirkaŭadas la poluson dum unu horo, via horloĝo devas montri la 7an de aŭgusto, se ĝi havas datomotrilon.”

“Do mi devas ekhavi alglukalendaron”, Saltner opiniis.

“Jes, sed se vin ĉirkaŭiras orienten, vi antaŭiras same en la tempo, tiam vi atingus post dekduobla promenado ĉirkaŭ la poluson la 31an de aŭgusto, se vi deŝirus folion de via kalendaro ĉe ĉiu ĉirkaŭiro de la poluso. Tamen vi fakte ambaŭkaze ankoraŭ troviĝas la 19an de aŭgusto. Vi do devus kiel la maristoj ĉe la transiro de la 180a meridiano konforme ĝustigi vian datomotrilon.”

“Kaj se ni ĝuste nun transflugas la poluson?”

“Tiam ni saltas dum unu momento dek du horojn en la tempo. La poluso ja estas punkto de malkonstanteco.”

“Ve, tie oni ja ne scias, kie oni estas.”

“Jes”, Torm diris, “tio ja estas la fatala. De la komence ni devis fidi, ke ni povas difini nian pozicion el la trapasita vojo. Ĉu vere eblas fari tute nenion?”

“Nur se ni alteriĝos kaj metos niajn instrumentojn tiel, ke ni povos albiri kelkajn stelojn.”

“Pri tio oni neniukaze povos pensi, antaŭ ol ni estos trafluginta la lagon kaj transrigardos la transan montaron. Ĉi tie inter la insuloj ni ne rajtas aŭdaci malsupreniri. Do por ni ne estas vere pli bone ol por niaj antaŭuloj, kaj la vera poluso denove restas nedifinita.”

“Tro malbenite”, Saltner grumblis, “tiel ni eble ĝuste estas ĉe la norda poluso kaj ne scias tion.”

2a ĉapitro

La enigmo de la poluso

Malrapide la aerostato migris antaŭen, tamen li moviĝis ne rekte renkonte al la okulfrapanta malgranda insulo, sed ĝi restas kuŝanta dekstre de ĝia veturdirekto.

Dum Grunthe notis la landmarkojn kaj Torm registris la instrumentojn, Saltner, kies tasko estis fotografe registri la terenon, traserĉis la regionon per sia altkvalita abbéa reliefbinoklo. Tiu donis dekseoblan pligrandigon kaj lasis, ĉar ĝi dekobligis la distancon de la okuloj, la objektojn vidiĝi per tridimensia korpeco. Ili alproksimiĝis al la insulo tiom, ke eblus rimarki homojn helpe de la binoklo, se iuj povintus troviĝi tie.

Saltner skuis la kapon, denove rigardis tra la binoklo, forprenis ĝin kaj denove skuis la kapon.

“Sinjoroj”, li diris nun, “aŭ la ĉampano plialtiĝis al mi en la kapon –”

“Ĉu la du glaso, al vi?” Torm demandis ridetante.

“Ankaŭ mi ne kredas tion, do – aŭ –”

“Aŭ? Kion vi ja vidas?”

“Aliaj estis ĉi tie antaŭ ni.”

“Neeble!” vokis Torm kaj Grunthe kiel el unu buŝo.

“La ĝisnunaj raportoj scias nenion pri tia insulo – evidente niaj antaŭuloj tute ne venis trans la montaron”, Torm aldonis.

“Rigardu mem”, Saltner diris kaj donis la lornon al Torm. Li mem kaj Grunthe uzis siajn pli malgrandajn binoklojn. Torm senpacience rigardis al la insulo, tiam li volis diri ion, sed nur liaj lipoj ektremis kaj li restis tute muta.

Saltner denove komencis: “La insulo estas ekzakte cirkloforma – tion ni jam konstatis. Sed nun vi vidas, ke ĝuste en la centro denove troviĝas cirklo kun diametro de – ni taksas – eble cent metroj.”

“Vere”, Grunthe diris, “sed ne estas nur cirklo, sed cilindra malfermo, kiel oni povas nun vidi klare. Kaj ĉirkaŭ la randon de tiu gvidas speco de balustrado.”

“Kaj nun vi traserĉu la randon de la insulo. Kion vi vidas?”

“Mia binoklo estas tro malforta por rimarki detalojn.”

“Mi vidis tion, kion vi verŝajne celas”, Torm diris.

“Sed kio estas tio”, li interrompis sin, “ĉu la aerostato ŝanĝas sian direkton?”

Li donis sian binoklon al Grunthe kaj ekzorgis pri la aerostato. Tiu deviis dekstren de sia ĝisnuna kurso. Ĝi moviĝis paralele de la bordo de la insulo, ĉirkaŭante tiun en konstanta distanco.

“Ni volas konvinkiĝi, ke ni konsentas”, Grunthe diris. “Ĉirkaŭ la insulo tiriĝas cirklo de pilastro- aŭ kolonospecaj altaĵoj en egalaj distancoj”

“Prave”, la aliaj diris.

“Mi nombris ilin”, Torm rimarkigis, “estas dek du grandaj, inter ili po dek unu pli malgrandaj, entute cent kvardek kvar.”

“Kaj la stranga brilo super la tuta insulo?”

“Vi scias, aspektas tiel, kiel la tuta insulo estus kovrita per reto de reflektantaj metalaj dratoj aŭ reloj, kiuj iras kiel la spokoj de rado de la centro al la rando.”

“Jes”, Torm diris, elĉerpante eksidante momenton, “kaj vi baldaŭ vidos eĉ pli, se vi rigardos pli longe. Mi volas informi vin.” Lia voĉo sonis malklare kaj raŭke. “Kion vi vidas tie, tio estas la norda poluso de la tero – sed ne ni malkovris ĝin.”

“Tio ĝuste mankis”, Saltner ekscitiĝis. “Por tio ni eksidus en tiu pendolanta frostujo? Ne, kapitano, ni malkovris ĝin, kaj kion ni vidas tie, tio ne estas homfaraĵo. Neniu homo estus tiel freneza streĉi dratojn ĉi tie! Mi pli volonte kredus, ke la terakso finiĝas en granda rado de velocipedo kaj ke ni vere ŝmiru ĝin! Nur ne perdu la kuraĝon!”

“Se ne estas homoj”, Torm diris malsonore, “kaj mi ankaŭ ne scias, kiel homoj faru tian kaj kial, kaj de kie ili venus – oni eksciintus tion – do – trompo ja ne estas – do mia racio stagnas.”

“Nu”, Saltner diris, “polusaj ursoj ne estas farintaj tion, kvankam mi mirus pri nenio plu, kaj se tuj flugilhava foko venus kaj elvokis ‘stacio Norda Poluso’. Sed ĝi ja povas esti eble natura fenomeno, stranga kristaliĝa procedo! – Ve! Nun mi komprenas. Tio estas gejsero! Giganta gejsero!”

“Ne, Saltner”, Torm respondis, “ankaŭ mi pensis tion – ŝlimvulkano povus montri ekzemple similan formadon. Sed – via jam ne vidis la esencan, la ĉefaĵon, la – neklarigeblan –”

“Kion vi volas diri?”

“Mi nun vidis ĝin”, nun Grunthe diris. Li forprenis la lornon de la okuloj. Tiam li apogis sin malantaŭen kaj sulkigis la frunton. Ankaŭ ĉirkaŭ la forte kunpremitaj lipoj sulkoj ekformiĝis tiel, ke lia buŝo aspektis kiel enkrampita minussigno. Li profunde kaj zorgoplene enpensiĝis.

Saltner ekprenis la lornon.

“Atentu la kolorigojn sur la grundo de la tuta insulo!” Torm diris al li.

“Estas figuroj!” Saltner vokis.

“Jes”, Torm diris. “Kaj tiuj figuroj reprezentas nenion alian ol ekzaktan mapobildon de granda parto de la norda hemisfero de la tero per perspektiva polusa projekcio. Vi vidas klare la formon de la gronlanda bordo, Amerikon, la Beringan Markolon, Siberion, tutan Eŭropon – kun ĝiaj tuj ekkoneblaj insuloj kaj duoninsuloj, la Mediteraneon ĝis la norda rando de Afriko, kvankam forte mallongita.”

“Ne estas dubo”, Saltner diris. “La tuta ĉirkaŭaĵo de la poluso estas mapita ĉi tie en klara mapobildo per kolosa skalo, kaj nome ĝis ĉirkaŭ la 30a latitudo.”

“Kaj kiel tio eblas?” La demando ne trovis respondon. Ĉiuj silentis.

Intertempe la aerostato preskaŭ tute ĉirkaŭiris la insulon. Sed ĝi ankaŭ alproksimiĝis al tiu iomete. Estis klare, ke ĝi per nekonata forto, verŝajne per kirloforma movado de la aero, estis gvidata ĉirkaŭ la insulon kaj samtempe estis tirata al ĝi renkonte al la akso de la kirlo, kiu eble venas de la mezo de la insulo.

Torm interrompis la silenton. “Ni devas decidi”, li diris. “La sinjoroj volu eldiri ion.”

“Mi volas unue”, Saltner komencis, “fotografi tiun strangan mondomapon. Ĝi ŝajnas esti sufiĉe ĝusta eĉ en detaloj. Ke ĝi ne povas deveni de homa mano, ni vidas de tio, ke ankaŭ la ankoraŭ nekonataj pejzaĝoj de la polusa regiono estas mapitaj. La interna malfermo, ĉe kiu la mapo finiĝas, egalas laŭ sia ĉirkaŭo proksimume la 86an latitudon; do mankas – bedaŭrinde por ni – la sekvaj kvar gradoj ĉirkaŭ la poluso.”

“Memkompreneble”, Torm, diris “vi devas fotografi la mapon. Ni ne plu rajtas dubi havi verkon de inteligentaj estaĵoj antaŭ ni, eĉ se mi ne scipovas klarigi, kiuj estus tiuj. Sed se tio estas ĝusta, kion ni povas kontroli, do ni devas konkludi, ke ankaŭ la partoj de la polusa regiono laŭ la nordaj bordoj de Ameriko kaj Siberio estas fideinde mapitaj. Kaj tiam ni tute subite havus kompletan mapon de tiu ĝis nun neesplorita polusa regiono.”

“Nu, mi pensas, ke ni jam povas esti kontentaj kun tiu sukceso. Kaj pripensu, kiom utila la mapo povos iĝi por nia reveno. Jen —”, kun tio Saltner reportis la fotografan kameron al ĝia loko, “mi havas tri certajn fotojn. Sed ĉu la aerostato ja moviĝas pli rapide?”

“Mi ankaŭ kredas tion”, Torm diris. “Mi petas nun la opinion de la sinjoroj, ĉu ni aŭdacu alteriĝon sur la insulo por esplori tiun enigmon?”

“Mi opinias”, Saltner eldiris, “ni devas provi tion. Ni devas vidi tiujn, kun kiuj ni devas agi.”

“Certe”, Torm diris, “la tasko estas alloga. Sed estas timende, ke ni perdos tro da gaso, ke ni eble perdos la eblecon plu uzi la aerostaton. Kion vi opinias, d-ro Grunthe?”

Grunthe leviĝis el sia medito. Li parolis tre serioze: “Laŭ neniuj kondiĉoj ni rajtas alteriĝi. Mi eĉ opinias, ke ni devas nepre peni por eble plej rapide forlasi tiun danĝeran punkton.”

“En kiu vi vidas la danĝeron?”

“Post kiam ni vidis la strangan ekipaĵon de la poluso kaj la mapon de la tersupraĵo, ne ja estas dubo, ke ni staras vidalvide de tute nekonata povo. Ni devas supozi, ke ni agos kun estaĵoj, kies kapablojn kaj fortojn ni ne kapablas kontraŭstari. Kiu kapablis starigi la gigantan aparaton ĉie tie en la nealirebla glacia dezerto, tiu sendube povus disponi pri ni laŭ bontrovo.”

“Nu, nu”, Torm diris, “ni ne timu pri tio.”

“Ne tio”, Grunthe respondis, “sed ni ne rajtas endanĝerigi la sukceson de nia ekspedicio. Eble estas la intereso de tiu polusaj loĝantoj ne sciigi al la kulturlandoj pri ilia ekzisto. Tiam ni sendube perdus nian liberon. Mi opinias, ke ni devas fari ĉion eblan transdoni tion, kion ni observis, al la scienco kaj tiam lasi al sekvaj konsideroj, ĉu estas konsilinde kaj per kiuj rimedoj estas eble solvi la neatenditan enigmon de la poluso. Ni ne rajtas konsideri nin konkerantoj, sed nur skoltoj.”

La aliaj silentis penseme. Tiam Torm diris:

“Mi devas konstati vian pravecon. Nia instrukcioj vere estas laŭeble eviti alteriĝon. Ni provu urĝeme atingi loĝatajn regionojn, alproksimiĝinte la poluson laŭeble proksime kaj difninte ĝian pozicion, kaj ni provu ekhavi superrigardon super la dispartigo de lando kaj akvo el la aerostato. Tiu aspekto devas esti decidiga. Do ni volas provi

foriri de ĉi tie.”

“Sed en kiun direkton ?” Saltner demandis. “Pri tio la polusa mapo de la insulo povus informi nin.”

“Mi timas”, Torm respondis, “ke de nia bona volo nur malmulte dependos. Ni devas atendi, kion la vento decidis pri ni. Unue lasu nin provi fuĝi tiun kirlon.”

Intertempe la aerostato estis alproksimiĝinta pli al la insulo, kaj ĝi ekplirapidigis. Samtempe ĝi leviĝis pli super la tergrundon.

La aerostatistoj nun rigis la velon kaj donis al ĝi tian pozicion, ke la rezisto de la aero devis peli ilin al la rando de la kirlo. Sed ĉar la aerostato ŝvebis tro alte, ke la trenkablo povus kaŭzi sian malhelpan efikon, tiel la manovro devis unue malsukcesi. En pli kaj pli malvastaj spiralaĵoj levigante la aerostato alproksimiĝis al la centro de la kirlo kaj plirapidigis. Maltrankvilege la aerostatistoj observis la fariĝon. Ili hastis plilongigi la trenkablون. Ilia bonega ekipo permesis al ili uzi trenkablون de mil metroj, al kiu aldoniĝas cent kvindek metrojn longa trezono kun flosiloj. Sed ankaŭ tiu impona etendo de la droso atingis ne ĝis la supraĵo de la akvo. “Helpas nenio”, Torm vokis finfine, “ni devas pli malsupreniri.”

Li malfermis la manovran valvon. La gaso emanis. La aerostato ekmalleviĝis.

“Sed ni volas”, Torm diris, “ĉar ni ne scias, kiel ni savos nin ĉi tie, ja provi sendi mesaĝon hejmen. Lasu nin sendi kelkajn de niaj leterkolomboj. Nun estas la taŭga momento. Kion ni vidis, tion oni devas ekscii en Eŭropo.”

Haste li skribis la necesajn notojn sur la mallarĝan strion de papero, kiun li rulvolvis kaj sigelfermis en la plumbuto, kiu kroĉiĝis al la leterkolomboj.

Saltner donis la liberon al la bestetoj. Ili plurfoje rondflugis ĉirkaŭ la aerostaton kaj tiam malproksimiĝis en direkton, kiu gvidis for de la insulo.

Torm refermis la valvon. Nun ili devis atendi ĉiun momenton, ke la fino de la trenkablo tuŝu la supraĵon de la akvo. La aerostato alproksimiĝis sian ekvilibrantan staton.

Grunthe rigardis tra la relieflorno rekte malsupren, ĉar eblis per tiu instrumento vidi la larĝan sakankron ĉe la fino de la trezono kaj taksi ĝian distancon de la grundo. Subite li hastege etendis la manon flanken, ekprenis la plej proksiman aferon, kiun li havis ĉe manoj – estis la botelujo kun la du ankoraŭ plenigitaj boteloj da ĉampano – kaj ĵetegis ĝin laŭ granda arko el la korbo.

“Ve, kion vi ekpensas”, Saltner vokis indigne, “vi ĵetas nian bonan vinon en la akvon.”

“Pardonu”, Grunthe diris, ekstarante el sia klinita pozo, ĉar li rimarkis de la movo de la flagetoj, ke la aerostato denove leviĝis. “Mi pardonpetas, sed la lornon mi ja ne povis elĵeti, kaj eĉ ne duona sekundo estis perdenda – ni verŝajne estus perditaj.”

“Kio ja okazis?” Torm demandis plenzorge.

“Ni ne plu estas super la akvo, sed jam rando de la insulo. La fino de la droso estis apenaŭ pli ol dek metrojn for de la supraĵo de la insulo. Ni tuŝintus ĝin, se la malleviĝo de la aerostato ne tuj ĉesintus. Bonŝance la boteloj sufiĉis por haltigi nian falon.”

“Kaj ĉu vi kredas, ke ni ne rajtus tuŝi la insulon?”

“Mi ne kredas tion, mi scias tion.”

“Kial?”

“Ni estus tiritaj malsupren.”

“Mi ankoraŭ ne povas vidi, el kio vi konkludas tion.”

“Vi ja konsentis kun mi”, Grunthe diris, “ke ni ne rajtas riski veni en la povon de la nekonataj estaĵoj – ili estu tiuj, kiuj ili volas esti –, kiuj konstruis tiun neklarigeblan aparaton kaj tiun kolosan mapon ĉe la norda poluso. Ja ne estas demando, ke tiu aparato, al kiu ni pli kaj pli estas tirata, ne staras ĉi tie lasite tute al si mem. Certe la insulo estas surloĝata, la misteraj konstruintoj verŝajne troviĝas en aŭ sub tiuj tegmentoj kaj pilastroj, kiujn ni ne povas trapenetri per niaj lornoj. Estas supozende, ke ili delonge rimarkis nian aerostaton, kaj tiel mi do konkludas, ke ili malsuprentirus tiun tuj, kiam nia trenkablo venas en la areon de iliaj brakoj.”

“Dank’ al Dio”, Saltner vokis, “ke vi koncedas almenaŭ brakojn al niaj obskuraj polusaj gastoj; estas ja homa penso, ke oni povas fali en iliajn brakojn en ekstremkazo.”

Torm interrompis lin. “Mi ankoraŭ ne povas ekkredi”, li diris, “je tia supera povo. Tio ja kontraŭdirus ĉion, kio okazis ĝis nun dum la historio de polusa esplorado, ja de la malkovraj vojaĝoj entute. Certe la mapo –, sed kion vi pensis pri tiu insulo entute? Vi parolis pri aparato, tia aparato devus havi celon –”

“Ĝi sendube havas tiun, sed ni nur ne kapablas ekkoni aŭ kompreni ĝin. Pensu, ke vi starigas eskimon antaŭ la dinamomaŝinon de elektrejo; ke la aferon havas celon, li diras al si, sed kian, tion li neniam divenos. Kiel li komprenu, ke la dratoj, kiu eliras de ĉi tie, distribuas enormajn energiamasojn trans longajn vojojn, ke ili tie produktas tagan helon, tie lasas pezajn veturilojn gliti kun centoj da homoj per facileco? Se la eskimo parolas pri la dinamomaŝino, tiel estas ĉiukaze tiom infana opinio, ke ni priridetas ĝin. Kaj por ne ludi la rolon de la eskimo rilate al tiu nekonata aparato, mi pli volonte tute ne volas paroli.”

Torm silentis penseme. Tiam li diris:

“Kio maltrankviligas min plej, estas tiu neklarigebla altira forto, kiun la akso de la insulo kaŭzas al nia aerostato. Kaj vidu, de kiam ni ne plu lasas gason emani, la aerostato denove rapide ekleviĝas. Ĉe tio ĝi estas pelita ĉirkaŭ la centron de la insulo.”

“Kaj kiu diras al vi tion, kio okazos, kiam ni venos en la akson mem? Mi opinias nian situacion vere malespera, ĉar ni nur povas veni el la kirlo, se ni lasas nin malleviĝi. Sed tiam ni venos en la povon de la nekonataj insulanoj.”

“Kaj tamen”, Torm diris, “ni devos decidi.”

Ĉiuj tri silentis. Per mallumaj rigardoj Torm kaj Grunthe observis la movojn de la aerostato, dum Saltner esploris la insulon per la lorno. Pli kaj pli svenis la detaloj, kiuj estis videblaj antaŭe, signo, ke la aerostato leviĝis per granda rapideco, eĉ se la instrumentoj, ja la pligrandiĝanta malvarmo mem, ne montrintus tion.

Jen – kio estis tio? – sur la insulo montriĝis movado, stranga lumado. Saltner vokis al la kunuloj. Ili rigardis malsupren, sed kapablis per siaj malfortaj instrumentoj rimarki nur, ke helaj punktoj moviĝis de la centro al la rando. Ŝajnis al Saltner tra lia forta lorno, kvazaŭ vico da figuroj kun blankaj tukoj faris mansvingantajn movojn, kiuj ĉiuj montris de la eno de la insulo eksteren.

“Oni donas signojn al ni”, li diris. “Rigardu ĉi tie tra la forta lorno!”

“Tio povas signifi nenion alian”, Torm vokis, “ol ke ni foriru de la akso. Sed ni mem estas tiom prudenta – ni nur ne scias kiel.”

“Ni devas malfermi la malplenigan valvon” Saltner diris.

“Tiam ni donos nin je kompato kaj malkompato”, Grunthe vokis.

“Kaj ja restos nenion alian al ni”, Torm rimarkis.

“Kaj kion damaĝos tio?” Saltner demandis. “Eble tiuj estaĵoj volas nur nian plej bonan. Ĉu ili avertus nin alikaze?”

“Estu kiel ajn – ni ne rajtas plialtiĝi”, Torm diris. “Ni ja vere estas tiregitaj alten.”

Ili jam dense estis ĉirkaŭvolvintaj siajn peltojn.

“Ni ankoraŭ atendas”, Grunthe diris, “ni ankoraŭ estas ĉirkaŭ cent metrojn for de la akso de la insulo. La malsenereco ŝanĝiĝis, ni venas en nubotavolon. Eble la aerostato finfine atingis sian ekvilibrantan staton.”

“Neeble”, Torm respondis. “Ni jam atingis ĉirkaŭ 4.000 metrojn. La aerostato estis en sia ekvilibra stato, kiam la pezo de la botelujo kun la ĉampanoboteloj kapablis ŝanĝi ĝian movadon. Se ĝi plialtiĝas per tia rapideco, do estas signo, ke ekstera forto gvidas nin alten, kiu estas des pli forte, ju pli ni alproksimiĝas al la centro.”

“Mi devas konfesi tion”, Grunthe diris. “Estas ĝuste, se ni troviĝus en fortokampo, kiu puŝas nin for de la tero. Ĉu ni ellasi pruvbalonon?”

“Povas diri nenion novan al ni – estas tro malfrue. Jen – ni estas en la nuboj.”

“Do malsupren!” Saltner vokis.

Torm tiregis la alteriĝan valvon malfermante ĝin.

La aerostato moderigis sian leviĝantan movon, sed ĝi ne ekmalleviĝis.

La rigardoj de la aerostatistoj estis fiksitaĵoj al la instrumentoj. Malmultaj minutoj devis decidi ilian sorton. La gaso emanis per granda perforto en la maldensiĝintan aeron. Se tio ne baldaŭ mallevis la aerostaton, tiel estis klare, ke ili perdis la regadon de la aeromaro. Ili tiam kontraŭstaris povon, kiu pelis ilin for de la tero sendepende de la ekvilibra stato de ilia aerostato en la atmosfero.

Kaj la aerostato ne malleviĝis. Dum kelka tempo ŝajnis, ke ĝi volas resti je la sama alteco, sed la kirlanta movado ne ĉesis. kiu pelis ĝin renkonte al la akso de la insulo. Tiu akso, pri tio ja ne estas neniu dubo, ne estis nenio alia ol la terakso mem, tiu matematika linio, ĉirkaŭ kiun la rotacio de la tero okazas. Ĉiam pli forte ili estis altirataj al ĝi. Sed ju pli ili alproksimiĝis al ĝi, des pli forte la aerostato estis puŝata supren. La korpaj suferoj jam komenciĝis, kiuj akompanas la levon en la maldensiĝintajn aerotavolojn. Ĉiuj plendas pri korfrapado. Saltner devis flankenmeti la lornon, la objektoj malklariĝis antaŭ liaj okuloj. Spirmanko ekestis.

“Restas nenio alia”, Torm vokis. “La ŝirŝnuro!”

Grunthe ekprenis la ŝirŝnuron. La ŝirmekanismo servis al ŝiri strion de la balonokovro laŭlonge de la sesono de la balonoĉirkaŭo por malplenigi la balonon dum kelkaj minutoj ekstremkaze. Sed – la mekanismo ne funkciis! Li tiregis la ŝnuron – ĝi ne cedis. Ĝi devis kaptiĝi ĉe la retaĵo de la balono. Nun estis neeble ripari la difekton. La balono plialtiĝis plue. Oni povis vidi nenion de la tero, oni rigardis sur nubojn.

“La oksigenaparatoj!” Torm komandis.

Kvankam oni havis la intencon resti ĉiam en malgranda alteco, oni ja ne povis scii, ĉu la cirkonstancoj ne necesigus leviĝon al la plej altaj regionoj. Por tiu kazo oni kunportis kunpremitan oksigenon por spiri. Estis nun necese, apliki la artefaritan spiradon.

La esploristoj sentis sin nove plifortigitaj; sed la malvarmego pli kaj pli terurigis. Ili rimarkis, kiel iliaj membroj minacis rigidiĝi. La nazo, la fingroj iĝis sensentaj, ili provis redoni al ili la sangalfluon frotante. La aerostato sensave plialtiĝis plue, nome des pli rapide, ju pli ĝi alproksimiĝis al la centro. Sep mil - ok mil – naŭ mil metrojn la barometro montris dum kvaronhoro. La plej granda alteco, kiun iam homoj atingis, estis superita nun.

Senfare la viroj sidis dense – ili estis fermintaj la artefaritan fermon de la nacelo, ĉar ili povis ŝanĝi nenion plu ĉe la balono. Ili kapablis fari nenion, ol protekti sin kontraŭ la malvarmegon. Neniu rimedo de savo montriĝis – ilia aktiveco ekmalfortiĝis influe de la detruanta malvarmego. La flugo alten ne estis haltigebla – nenio povis savi ilin de frostmorto - aŭ de sufoko. – Kio okazus? Estis ja egale.

Kaj tamen, ĉiam denove unu aŭ la alia penis rigardi la instrumentojn – la termometroj delonge glaciigis – kaj – apenaŭ kredeble – la barometro montris premon de ankoraŭ nur 50 milimetroj, tio signifas, ke ili troviĝis dudek kilometrojn super la tersupraĵo. Kaj nun – ĉu ne ŝajnis, kiel la balono venus malsupren al ili? La malplenigita silka kovro malleviĝis super la nacelon – la nacelo flugis pli rapide ol la balono – kiel pafite el kanono ĝi eniris en la silkon de la balono, la pasaĝeroj estis implikitaj en la ĥaŝon de teksaĵo kaj ŝnuroj - jam duone senkonscie ili apenaŭ rimarkis la puŝon, kiu trafis ilin, ili venis en la akson de la kirlo venanta de insulo.

— —

Ili troviĝis vertikale super la poluso de la tero – la celo estis atingita, al kiu ili alstrebis tiom esperplene. Malproksime sub ili kuŝis la brilantaj nubostrioj en la hela sunbrilo kaj fore en la sudo la verdete briletanta lando etendita, sed la aŭdacaj esploristoj vidis neniom plu de tio. Sveninte, sufokite – premite de la pezaĵo de la balono, ili flugis, forminte senforman substancon, laŭ la direkto de la terakso renkonte al la limoj de la atmosfero.

3a ĉapitro

La loĝantoj de la marso

Enflue de la enigma forto, kiu forpelis la ruinaĵojn de la malsukcesinta ekspedicio en la direkton de la terakso for de la norda poluso, ili ricevis grandegan akcelon. La al la faldojn de la balono enpelita korbo nun moviĝis rapidege supren. Malmultaj minutoj devis sufiĉi por kaŭzi la morton de la pasaĝeroj, ĉar la fermo de la nacelo ne povis protekti ilin sufiĉe.

Ne plu videble de la tero, la stranga pafaĵo ŝajnis unuece kaj abandonite rapidegi tra la kosmo, forigite de ĉiu homa povo, ludilo de kosmaj fortoj –

Kaj tamen la aerostato estis la objekto de plej scivola intereso.

La observantoj troviĝis ĉe loko, kie neniuj homoj konjektas vivantajn estaĵojn, eĉ nur kapablis kompreni tian eblecon. Ke la norda poluso estis okupita de nekonataj loĝantoj, estis ja treege strange kaj surprizante; sed ĝi ja estis punkto sur la tero, sur kiu vivantaj estaĵoj kapablis resti kaj spiri. La loko, de kiu oni nun ekatentis la akcidentan aerostaton, troviĝis jam ekster la teratmosfero. Ekzakte en la direkto de la terakso kaj sur tiu, same for de la superaĵo de la tero kiel la centro de la tero, do en alteco de 6.356 kilometroj, troviĝis libere en la spaco ŝvebante stranga artaĵo, ringoforma korpo, proksimume de la formo de giganta rado, kies ebena kuŝis paralele kun la horizonto de la poluso.

Tiu ringo havis larĝecon de proksimume kvindek metroj kaj internan diametron de dudek, do entute diametron de 120 metroj. Ĉirkaŭ tiun, simile al la ringoj ĉirkaŭ la saturno, maldikaj, sed tre larĝaj diskoj, kies diametro pligrandiĝis ĝis pluaj ducent metroj. Ili formis sistemon de inerciradoj, kiu sen frotado ĉirkaŭiris per granda rapideco la internan ringon kaj ĉiam fiksis tiun en ĝia ebena orta al la terakso. La interna ringo similis al granda cirkloforma halo, kiu formiĝis en tri etaĝoj de alteco de kune ĉirkaŭ dek kvin metroj. La tuta materialo de tiu konstruaĵo same kiel tiu de la inerciradoj konsistas el tute travidebla materialo. Tiu ja estis de eksterordinara solideco kaj komplete fermis la internon de halo aer- kaj varmodense kontraŭ la malplena kosmo. Kvankam la temperaturo en la kosmo ĉirkaŭ la ringo estis preskaŭ ducent grado sub la frostpunkto de la akvo, ene de la ringoforma halo estis agrabla varmeco kaj ja iom forte maldensiĝinta, sed spirebla aero. En la meza etaĝo, tra kiu ĥaoso de dratoj, kradoj kaj vibrantaj speguloj tiriĝas, troviĝas du personoj, kiu okupiĝis observante kaj kontrolante vicon da aparatoj.

Sed kiel eblis, ke la ringo tenis sin libere ŝvebante en la alteco de 6.356 kilometroj super la tero? Profunda ekkono de la naturo kaj ekstreme sagaca evoluo de la teĥniko kapablis konstrui tiun miraklon.

Nature la ringo subkuŝis la altiran forton de la tero kaj falintus sur la insulon ĉe la poluso lasite al si mem. Sed ĝuste de tiu insulo forpuŝanta forto efikis sur ĝi, kiu tenis ĝin ekvilibre en la distanco, kiu egalas la duondiametron de la tero. Tiu forto havis sian fonton en nenio alia ol la suno mem, kaj transformi la forton de la sunradioj tiel, ke ĝi tenis tiun ringon en la ekvilibra stato kontraŭ la tero, tion la arto de grandioze progresintaj scienco kaj teĥniko ja efektivigis.

En tiu alteco, terduondiametron super la poluso, la ringo estis daŭre eksponata al la sunradiado. La de la suno elradiata energio nun estis sorbata kaj kolektata de enorma amaso de areaj elementoj, kiuj troviĝis sur la supraĵo de la inerciradoj. La homoj utiligis sur la tersupraĵo ĉefe nur varmon kaj lumon de la sunenergio. Sed ĉi tie en la malplena kosmo montriĝis, ke la suno elradias nekompareble pli grandajn amasojn da energio, speciale radiojn de tre granda ondolongo, kiel la elektraĵoj, sed ankaŭ tiajn de pli malgranda ol tiu de la lumondoj. Ni rimarkas nenion de tio, ĉar ili plejparte jam estas sorbitaj de la plej eksteraj tavoloj de la atmosfero aŭ reflektitaj en la kosmon. Sed ĉi tie ĉiuj tiuj alikaze perditaj energiamasoj estis kolektitaj, transformitaj kaj reflektitaj en taŭga formo al la insulo ĉe la norda poluso. Sur la insulo ili estis utiligitaj, kune kun la de la insulo rekte sorbita radiado, al vico da grandiozaj faradoj; ĉar oni havis tiamaniere enormegan energiamason al sia dispono.

Parto de tiu laborforto estis nun unue uzata estigi elektromagnetan kampon de plej grandegaj fortoj kaj etendo. La tuta insulo kun siaj cent kvardek kvar rondaj bastionoj reprezentis kvazaŭ gigantan elektromagneton, kiu estis provizata de la sunenergio mem.. La konstruaĵo estis konstruita tiel, ke la fortolinioj koncentriĝis ĉirkaŭ la ringo kaj tiu estis tenata ŝvebante kontraŭ la gravito. Ke tio okazis ekzakte en la distanco de la terduondiametro de la poluso, rilatis al la rilato inter elektromagnetismo kaj gravito, laŭ kiuj ĝuste en tiu loko eblis estiĝi speco de nodopunkto por la onda movado de ambaŭ fortoj kaj ebligis ekvilibron.

Fakte oni zorgis per vico da komplikaj kaj plej akre elpensitaj kontrolaparatoj pri tio, ke ĉiuj balancoj de la energiamasoj estis kompensitaj ĝustatempe. Starigi tian aparaton do estus eble ĉe neniu alia loko de la tero ol en la plilongigo de ĝia rotaciakso, do super la norda poluso aŭ super la suda poluso. Ĉar ĉe ĉiu alia loko la movado de la tersupraĵo kaŭze de la taga rotacio de la tero, krom pli profundaj malfacilaĵoj, proponus nesupereblajn barilojn por la farado de la ekvilibro inter la gravito kaj la elektromagneto; ankaŭ la konstanta sunradiado mankus.. Sed la poluso proponas ĉiurilate la plej malfacilajn cirkonstancojn, se sukcesas atingi ĝin.

Nu, la nesuperitaj inĝenieroj de la insulo kaj de la ringo ja ĉeestis. Sed de kie ili venis? Kiel ili venis tien sen tio, ke la internacia komisiono pri polusa esplorado havis la plej malgrandan scion pri tio? Kaj antaŭ ĉio – se ili ja ĉeestis –, kiu estis la celo balanci tiun libere ŝvebantan ringon super la poluso? Kaj se tiu ringo ja ĉeestis, kiel oni povis veni supren kaj malsupren?

Tiu ringo estis ja nur rimedo por atingi tute alian celon. Ĝi servis al ekhavi bazon ekster la atmosfero de la tero, stacion por efektivigi inter tiu kaj la tero nenion pli malgrandan ol – dumtempan neniigon de la gravito. La spaco inter la interna malfermo de la ringo de dudek metroj da diametro kaj la sur la insulo troviĝanta kavo, do cilindro, kies akso egalas la terakson, estis ‘sengravita kampo’. Tio signifas terenon sen pezeco. Korpoj, kiuj venis en tiun cilindran spacon, ne plu estis altirata de la tero. Tiu sengravita kampo kaŭzis, ke en la tuta ĉirkaŭaĵo de la kampo ekzistis

potencialaj diferencoj en la spaco, per kio eble alproksimiĝantaj korpoj estis pelataj en la kampon. Pro tio okazis, ke la balono de la aerostatistoj estis alvenigita iom post iom al la insulo kaj per tio neeskapeble al la sengravita kampo.

La farado de tiu kampo, en kiu la gravito estis neniigita por la interna spaco inter la insulo kaj la ringo, eblis per tio, ke oni produktis gravitan forton kontraŭ la tergravito. Estis konate al tiu polusosurloĝantoj, kiel oni povas transformi tiujn radiojn, kiuj ĉefe liveras ĥemian efikon, varmon kaj lumon, al gravito. Ili tiucele estis gvidataj ĝis en la internan parton de la ringo kaj eniris ĉi tie la ‘gravitogeneratoron’. Tiu estis aparato, per kiu oni transformis varmon en graviton. Dua, same konstruita gravitogeneratoro troviĝis en la centra kavo en la interno de la insulo. Ambaŭ aparatoj funkciis kune tiel, ke la akcelo de la gravito en la interno inter insulo kaj ringo povis estis regulata laŭvole. Oni povis nur malpliigi ĝin, aŭ tute neniigi – tiam la sengravita kampo en la propra senco estis farita –, aŭ oni povas plifortigi la kontraŭgraviton tiel, ke korpoj en la sengravita kampo ‘falas supren’, tio signifas, ricevis laŭvole fortan akcelon kontraŭ la tergravito, do for de la tero. Tiamaniere eblis ekmovi kun ĉiu dezirita rapideco korpojn inter la insulo kaj la ringo, kaj de malsupre supren kaj de supre malsupren, enfermante ilin en tiucele konstruita flugveturilo.

Estis nun la malfacila tasko de la inĝenieroj ĉe ambaŭ finstacioj reguli la funkcion tiel, ke ĉiufoje la sengravita kampo havis la necesan forton por peli la veturilon supren aŭ haltigi ĝin en ĝia movado.

Kiam la aerostato de la polusesploristoj venis en la sengravitan kampon, tiu ĝuste estis agordita je ‘kontraŭgravito’. Kaŭze de tio, la al la sengravita kampo puŝata aerostato, tuj kiam li venis en la akson, estis tiregata alten kun granda rapideco.

Ekstere la kampo distingiĝis de la ĉirkaŭa aero ĉe nenio. Nur forta leviĝanta aerfluo kaj kaŭze de tio flanka alfluo de aero kompreneble ekzistis. Sed ĉe la malgranda diametro de la kampo de dudek metroj la alten pelita aeramaso estis tiom malgranda, ke ne sekvis rimarkeblaj nebul- aŭ nubestiĝo, principe ĉar de la ringo kiel de la insulo tiom forta alradriado okazis, ke la eble kondensanta akvovaporo tuj gasiĝis.

Dum la aerostato ankoraŭ troviĝis en la aertavoloj ĝis unu aŭ du kilometroj, la emano de la gaso povis certgrade prokrasti ĝian leviĝon. Sed tiam la akcelo estiĝis tro granda. La nacelo, kiu troviĝis en la centro de la kampo, spertis ĉe tio pli grandan akcelon supren ol la laŭ maso ja pli malgranda, sed laŭ etendo tiom pli granda balono. Ĉar la diametro de la balono estis pli granda ol dudek metroj, ĝi elstaris parte el la sengravita kampo. Nur kiam ĝi enfalis per la perdo de gaso, ĝi venis tute en la sengravitan kampon, kaj nun komenciĝis tiu akcelata ‘falo supren’, kiu tiregus la aerostaton dum kvaronhoro al mil kilometroj supren, se ĝi ne estus haltigita feliĉe post apenaŭ unu minuto.

Kiam la inĝenieroj de la insulo rimarkis la aerostaton, ili unue provis teni ĝin kaptante la trenzonon. Tion Grunthe malhelpis elĵetante la ĉampanobotelojn, ĉar li volis eviti ĉiun tuŝon de la insulo. Tial la aerostato leviĝis tiom, ke ĝi ne plu povis esti kaptanta, sed per tio ĝi nesaveble estis transdonita al la sengravita kampo. Ĉi tie la surloĝantoj de la insulo ja tuj povintus haltigi kaj regvidi ĝin, se ili malsaltintus la ‘kontraŭgraviton’ en la kampo. Tio ne estis ebla al ili pro tio, ĉar supre de la aerostato, jam delonge ne plu videble, ilia propra flugveturilo troviĝis. Ili do ne povis ŝanĝi la kampon, antaŭ ol ilia veturilo alvenis ĉe la stacio de la ringo. Feliĉe

por la pasaĝeroj de la aerostato tio devis okazi post plej mallonga tempo.

Sed intertempe ankaŭ la inĝenieroj sur la ringo, kvankam ili ne povis vidi la aerostaton, ja observis perturbon en la sengravita kampo per siaj gravitomezuriloj. Do ili sendis depeŝon de la ringo al la insulo.

Tiu transsendo proponis neniun malfacilaĵon, ĉar ili kapablis utiligi la lumradiojn mem kiel portantojn de siaj depeŝoj. La spaco inter ringo kaj insulo permesis tion pro la intensa alradiado ankaŭ ĉe la plej malseka vetero.

Ili ne nur telegrafis, ili telefonis pere de la lumradio. La elektromagnetaj osciladoj de la telefono transformiĝis en fotoĥemiajn kaj tuj estis registritaj ĉe la aparato sur la alia stacio. Dum la malfeliĉaj aerostatistoj kovritaj de la silko de la balono faris sian rapidegan veturadon sur la terakso, preterpasis ilin jena depeŝo de la ringo al la insulo:

“E najoh. Ke.”

Kaj de la insulo redepeŝiĝis:

“Bate li war. Tak a fil.”

Tamen oni povus trarigardi ĉiujn konatajn lingvojn de la tero sen trovi en iu ajn tiujn frazojn. Ili signifas:

“Atentu! Perturbo! Kio okazis?”

Kaj jen la respondo:

“Homoj en la sengravita kampo. Malŝaltu kiel eble plej baldaŭ.”

La ricevinto de tiu depeŝo staris en la observada sekcio de la ŝvebanta ringo kaj kontrolis la aparatojn, kiuj tie estis muntitaj ĉe granda ŝaltpanelo. La montrilo de la diferenĉala gravitomezurilo montris al li ekzakte la lokon, kie la flugveturilo troviĝis nuntempe. Jam tiu alproksimiĝis. Kelkaj manipuloj de la oficisto regulis la rapidecon de la veturilo, kiu aperis post malmultaj minutoj sur la finstacio. La antaŭensaltinta rektaptilo detenis ĝin, ĝi kuŝis ĉe sia celo.

La oficisto – estis la estro de la ekstera stacio mem – nomita Fru, ĝis nun forprenis neniun rigardon de la aparatoj. Oni konsiderus lin maljuna viro, ĉar longa, preskaŭ blanka hararo flirtis ĉirkaŭ sia tempio. Eksterordinare alta frunto volbiĝis super la grandaj okuloj, kies pupiloj montris profundan brilon. La teniĝo de la korpo ja estis libera kaj malpeza. Lerte li moviĝis laŭlonge de la ŝaltpanelo de unu aparato al la alia, liaj paŝoj egalas preskaŭ glitadon super la plankon. Li evidente kutimiĝis, ke la gravito estis pli malgranda ol sur la tero. Ĉar ĉi tie, en duobla distanco de la centra punkto de la tero kiel ties supraĵo, la pezeco estis nur kvarono de la de ni alkutimiĝita.

La pordo de la flugveturilo estis nun malfermata. La estro de la ringostacio nur paseme rigardis tien kaj turnis sin tiam denove al la aparatoj por telegrafi al la poluso, ke la sengravita kampo estas libera .

La pasaĝeroj eliris la veturilon kaj paŝis sur la galerion. Estis eble dek ok personoj, en stranga kostumo, kun stretaj vestoj. Iliaj eminentaj kapoj distingiĝis plej ofte ĉe tre hela, preskaŭ blanka hararo kaj brilaj, penetrantaj okuloj, kiuj nun estis ŝirmataj per malhelaj okulvitroj. Ili trapaŝis la galerion, kies superskribo diris, ke oni troviĝis sur la ‘ekstera stacio de la tero’, kaj turnis sin trans ŝtuparon al la elira pordo al la supra galerio . Super la pordo skribiĝis per grandaj literoj: ‘Vel lo nu’, tio signifas: ‘Al la kosmoŝipo al la marso.’

Tiu ŝvebanta ringo estis nenio alia ol la marsa stacidomo de la tero. Ĝi estis

stacio proksime de la tero, per kies konstruado eblis al la *loĝantoj de la planedo marso* establi regulan konekton inter sia planedo kaj la tero. La pasaĝeroj de la flugveturilo estis marsanoj, kiuj volis reveni al sia hejmo.

Licenco

Ĉi tiu verko estas disponebla laŭ la permesilo Krea Komunaĵo Atribuite-Nekomerce 4.0 Tutmonda. Por vidi kopiaĵon de la permesilo, vizitu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>.